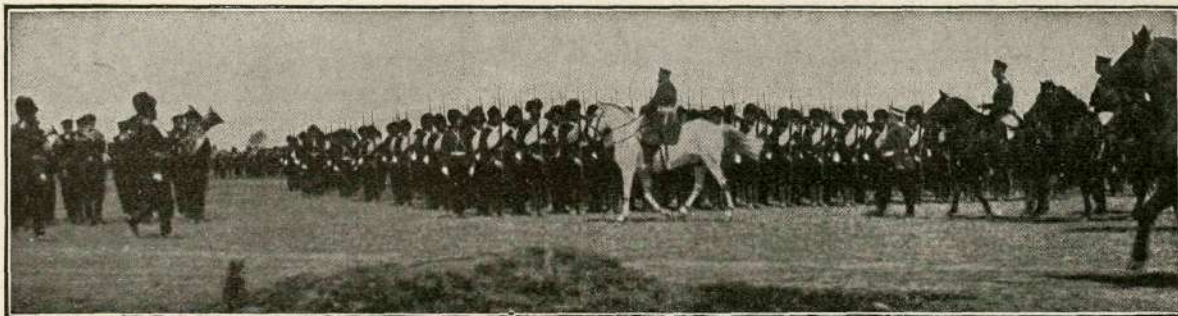

KUROPATKIN NADZIRA VOJAŠTVO V LJAOUANU.

govem izvirnem geniju. Odslej je veljala genijalnost za edino znamenje resničnega pesnika. Našli so jo samo pri Grkih, a ne pri Rimljanih. Zato je ugled Rimljanov padel: videli so v njih same posnemovavce Grkov. Zlasti Nemci so znanstveno dognali neizvirnost in odvisnost rimske poezije, in po nemških učnih knjigah se je ta učenost udomačila tudi pri nas. Izobraženo občinstvo ponavlja to sodbo, ker se malokdo, ki je bil na gimnaziji premlad, da bi bil umel lepoto Vergilija ali Horacija, zopet pripravi k čitanju pesnikov, ki jih ne ceni visoko izza časov, ko se je njegov napredek zabelježeval v šolski katalog.

Literarni program pesnikov Avgustove dobe je v kratkem tak-le: Dva činitelja sestavljata pesniško zmožnost, namreč talent (ingenium), ki je prirojen, in umetelnost (ars), ki se pridobi z učenjem in vajo.

Major Veličko,
ki je vodil zgradbo portarturskih utreb.

Samo oba skupaj tvorita velikega pesnika. Kdor ima torej prirojene zmožnosti, jih je gojiti dolžan z vstrajnim učenjem, bogatiti si mora vedo in izobražati okus ob grški filozofiji in literaturi. Vsebinska umo-

tvorom je javna lastnina, pesnik ima nalogo dati ji popolno obliko. Zraven hoče biti prijeten in koristen: prijeten v tem, da ga poslušavec ume in čuti ž njim; koristen v tem, da podaja nauke in pravila za živ-

Admiral Vitheft,
ubit na „Cesarjeviču“.

ljenje. Merilo naj mu bo pohvala najboljših mož, ne pa šumno priznavanje množice.

Toda pri vsem posnemanju grških vzorov hoče biti rimski pesnik svojim rojakom to, kar je bil njegov grški patron svojim domačinom. Horacija je s pridom utešilo, ko ga je nekdo nazval rimskega Alkeja. A tako delajo umetniki vseh narodov in dob. Nova pota hodijo samo geniji; za njimi gredo talenti in porablajo njih iznajdbe. Celo izvirni genij Homer – koliko nahajamo v njem ponavljajočih se rekel, verzov, odstavkov – šablone! Ako primerjamo Ajshila, Sofokla in Evripida, vidimo, kako so Grki v klasičnem veku prezirali izvirnost. Sofokles porablja snov in motive prednika, Evripides oba kritikuje in često oponaša. A občinstvo, ki mu je vsebina znana, pazi na vsako malo razliko in radostno pozdravlja vsak napredek. In ako so se rimski pesniki posluževali grških motivov, moramo vendar njih